

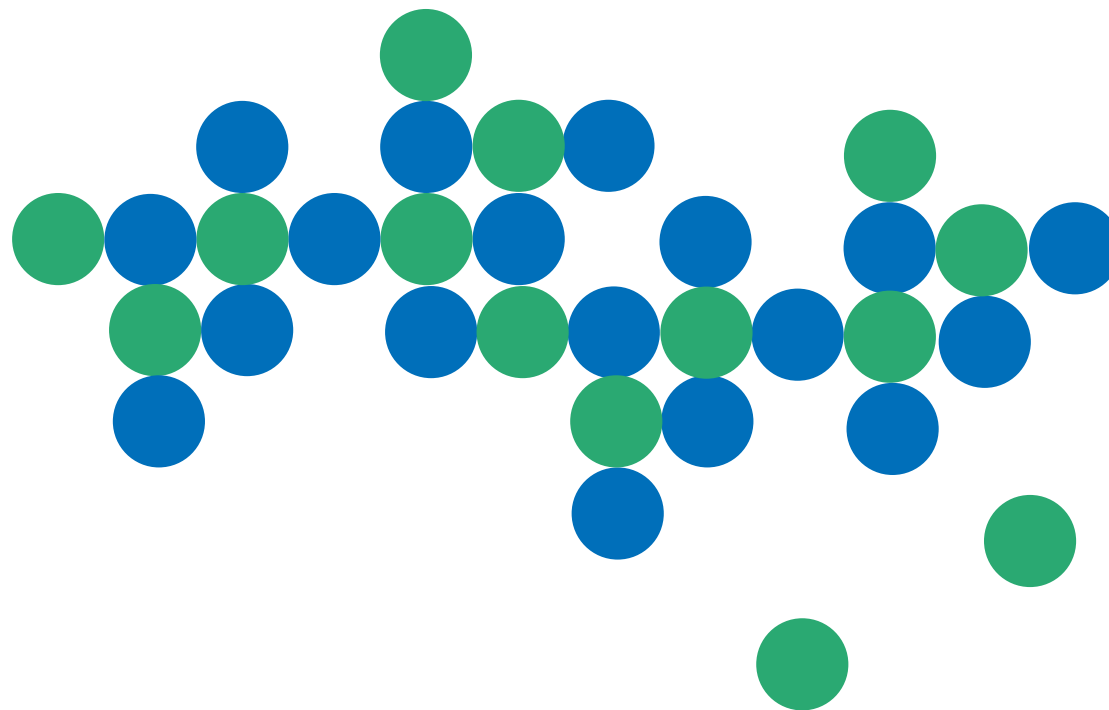
ПОДАТКОВИЙ БОРГ! ЧИМ ЗАГРОЖУЄ НЕСПЛАТА ПОДАТКІВ!

Статтею 67 Конституції України визначено, що кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

ПРИ ЦЬОМУ, НЕВИКОНАННЯ ПЛАТНИКАМИ ПОДАТКІВ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ ЩОДО СВОЄЧАСНОЇ ТА ПОВНОЇ СПЛАТИ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ, МАТИМЕ ВІДПОВІДНІ НАСЛІДКИ, ВИЗНАЧЕНІ ДІЮЧИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.

Несплата платником податків суми узгодженого грошового зобов'язання, у встановлений Податковим кодексом України строк, призводить до виникнення податкового боргу.

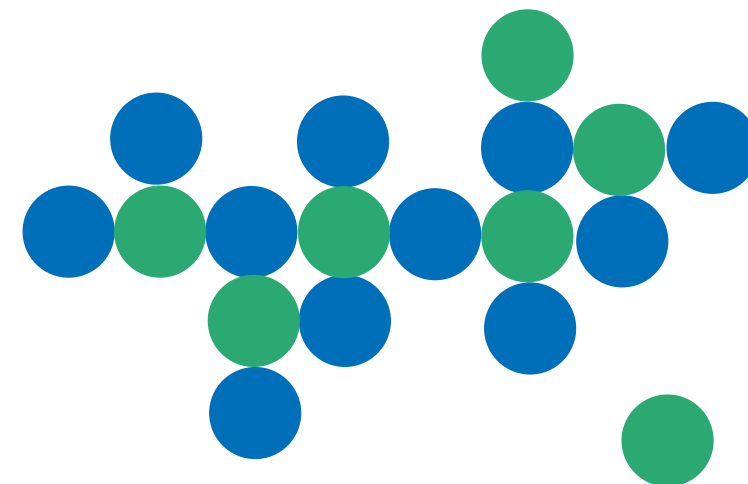
Відносно платників податків, які допустили наявність податкового боргу контролюючими органами застосовуються заходи стягнення такого боргу, у тому числі такі, як опис майна у податкову заставу, стягнення коштів з банківських рахунків, продаж активів в рахунок погашення податкового боргу, та інші заходи.

ПОДАТКОВИЙ КЕРУЮЧИЙ

Відповідно до п. 91.1 ст. 91 Податкового кодексу України (далі – ПКУ, Податковий кодекс) у разі наявності у платника податків податкового боргу контролюючий орган за місцем реєстрації платника податків, що має податковий борг, призначає такому платнику податкового керуючого.

Податковий керуючий є посадовою (службовою) особою контролюючого органу та має права та обов'язки, визначені Податковим Кодексом. (п. 91.1 ст. 91 ПКУ)

- **Податковий керуючий :**
- **описує майно платника податків, що має податковий борг, в податкову заставу,**
- **здійснює перевірку стану збереження майна, яке перебуває у податковій заставі,**
- **проводить опис майна, на яке поширюється право податкової застави, для його продажу у випадках, передбачених цим Кодексом,**
- **одержує від боржника інформацію про операції із заставленим майном, а в разі його відчуження без згоди контролюючого органу (за умови, коли наявність такої згоди має бути обов'язковою згідно з вимогами цього Кодексу) вимагає пояснення від платника податків або його службових (посадових) осіб,**
- **здійснює підготовку документів для звернення до суду з поданням про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду керівника юридичної особи або постійного представництва нерезидента-боржника за межі України.**
- **У разі продажу в рахунок погашення податкового боргу майна платника податків, на яке поширюється право податкової застави, податковий керуючий має право отримувати від такого платника податків документи, що засвідчують право власності на зазначене майно.**

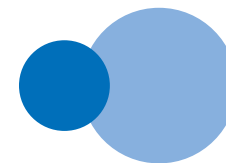
(п. 91.3 ст. 91 ПКУ)

У разі якщо платник податків, що має податковий борг, перешкоджає виконанню податковим керуючим повноважень, визначених цим Кодексом, такий податковий керуючий складає акт про перешкоджання платником податків виконанню таких повноважень у порядку та за формою, що встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Контролюючий орган звертається до суду щодо зупинення видаткових операцій на рахунках платника податків та зобов'язання такого платника податків виконати законні вимоги податкового керуючого, передбачені ПКУ.

(п. 91.4 ст. 91 ПКУ)

Правила призначення та звільнення, функції та повноваження податкового керуючого, а також порядок складання ним акта опису майна, яке передається у податкову заставу, та акта перешкоджання платником податків виконанню повноважень податковим керуючим, визначає Порядок призначення та звільнення податкового керуючого з визначенням його функцій та повноважень, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 25.05.2017 № 529 (із змінами і доповненнями) (далі – Порядок №529).

Основні функції та повноваження податкового керуючого щодо податкової застави, адміністративного арешту майна платника податків, що має податковий борг, продажу майна, яке перебуває у податковій заставі, та стягнення коштів, визначені розділами III-V Порядку №529.

ПОДАТКОВА ВИМОГА

Відповідно до п. 59.1 ст. 59 ПКУ у разі коли у платника податків виник податковий борг, контролюючий орган надсилає (вручає) йому податкову вимогу в порядку, визначеному для надсилання (вручення) податкового повідомлення-рішення.

Податкова вимога разом з детальним розрахунком суми податкового боргу надсилається не раніше першого робочого дня після закінчення граничного строку сплати суми грошового зобов'язання. (п.59.3 ст. 59 ПКУ)

Податкова вимога повинна містити відомості про факт виникнення податкового боргу та права податкової застави, розмір податкового боргу, який забезпечується податковою заставою, обов'язок погасити податковий борг та можливі наслідки його непогашення в установлений строк, попередження про опис активів, які відповідно до законодавства можуть бути предметом податкової застави, а також про можливі дату та час проведення публічних торгів з їх продажу. (п.59.3 ст. 59 ПКУ)

Податкова вимога не надсилається (не вручається), а заходи, спрямовані на погашення (стягнення) податкового боргу, не застосовуються, якщо загальна сума податкового боргу платника податків не перевищує ста вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (п.59.1 ст.59 ПКУ)

У разі збільшення загальної суми податкового боргу до розміру, що перевищує сто вісімдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, контролюючий орган надсилає (вручає) податкову вимогу такому платнику податків. Строк давності, визначений пунктом 102.4 статті 102 ПКУ для стягнення податкового боргу, у такому випадку розпочинається не раніше дня виникнення податкового боргу у сумі, що перевищує сто вісімдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (п.59.1 ст.59 ПКУ)

Відповідно до п.59.5 ст. 59 ПКУ у разі якщо у платника податків, якому надіслано (вручено) податкову вимогу, сума податкового боргу збільшується (зменшується), погашенню підлягає вся сума податкового боргу такого платника податку, що існує на день погашення.

*якщо сума не перевищує 3060 грн

У разі якщо після направлення (вручення) податкової вимоги сума податкового боргу змінилася, але податковий борг не був погашений в повному обсязі, податкова вимога додатково не надсилається (не вручається).

(п.59.5 ст. 59 ПКУ)

Механізм формування, надсилання (вручення) та відкликання податкових вимог ПОДАТКОВИМИ органами, визначає Порядок направлення податковими органами податкових вимог платникам податків, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30.06.2017 № 610 (із змінами) (далі - Порядок № 610).

Податкова вимога вважається належним чином надісланою (врученою) платнику податків, якщо вона надіслана за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою, а для фізичної особи (її законного чи уповноваженого представника) - місцем проживання або останнього відомого місцезнаходження) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особисто вручена ПЛАТНИКУ податків (його законному чи уповноваженому представникові), або надіслана в електронний кабінет засобами ІТС з дотриманням вимог Законів України "Про електронні документи та електронний документообіг" та "Про електронні довірчі послуги". (пункт 6 розділу IV Порядку №610)

ПОДАТКОВА ЗАСТАВА

З метою забезпечення виконання платником податків своїх обов'язків, визначених цим Кодексом, майно платника податків, який має податковий борг, передається у податкову заставу.

(п. 88.1 ст. 88 ПКУ).

Право податкової застави виникає згідно з Податковим кодексом та не потребує письмового оформлення.

(п. 88.2 ст. 88 ПКУ).

Право податкової застави поширюється на будь-яке майно платника податків, яке перебуває в його власності (господарському віданні або оперативному управлінні) у день виникнення такого права і балансова вартість якого відповідає сумі податкового боргу платника податків, крім випадків, передбачених пунктом 89.5 цієї статті, а також на інше майно, на яке платник податків набуде прав власності у майбутньому. (п. 89.2 ст. 89 ПКУ).

Майно, на яке поширюється право податкової застави, оформлюється актом опису. Опис майна у податкову заставу здійснюється на підставі рішення керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу, яке пред'являється платнику податків, що має податковий борг.

(п. 89.3 ст. 89 ПКУ).

До акта опису включається ліквідне майно, яке можливо використати як джерело погашення податкового боргу.

(п. 89.3 ст. 89 ПКУ).

Акт опису майна, на яке поширюється право податкової застави, складається податковим керуючим у порядку та за формою, що затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

(п. 89.3 ст. 89 ПКУ).

Відмова платника податків від підписання акта опису майна, на яке поширюється право податкової застави, не звільняє такого платника податків від поширення права податкової застави на описане майно.

(п. 89.3 ст. 89 ПКУ).

Механізм застосування податкової застави податковими органами, визначає Порядок застосування податкової застави податковими органами, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 16.06.2017 року № 586 (із змінами).

У разі якщо платник податків не допускає податкового керуючого для здійснення опису майна такого платника податків у податкову заставу та/або не подає документів, необхідних для такого опису, податковий керуючий складає акт відмови платника податків від опису майна у податкову заставу.

(п. 89.4 ст. 89 ПКУ).

Контролюючий орган звертається до суду щодо зупинення видаткових операцій на рахунках/електронних гаманцях платника податків, заборону відчуження таким платником податків майна та зобов'язання такого платника податків допустити податкового керуючого для опису майна у податкову заставу.

(п. 89.4 ст. 89 ПКУ).

Зупинення видаткових операцій на рахунках/електронних гаманцях платника податків та заборона відчуження таким платником податків майна діють до дня складення акта опису майна платника податків у податкову заставу податковим керуючим або акта про відсутність майна, що може бути описано у податкову заставу, або погашення податкового боргу в повному обсязі.

(п. 89.4 ст. 89 ПКУ).

Заміна предмета застави може здійснюватися тільки за згодою контролюючого органу.

(п. 89.7 ст. 89 ПКУ).

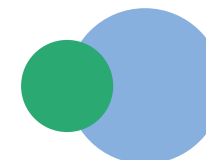

СТЯГНЕННЯ КОШТІВ В РАХУНОК ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ

Відповідно до п. 95.1 ст. 95 ПКУ контролюючий орган здійснює за платника податків і на користь держави заходи щодо погашення податкового боргу такого платника податків шляхом стягнення коштів, які перебувають у його власності, а в разі їх недостатності - шляхом продажу майна такого платника податків, яке перебуває у податковій заставі.

Стягнення коштів та продаж майна платника податків провадяться не раніше ніж через 30 календарних днів з дня надіслання (вручення) такому платнику податкової вимоги. (п.95.2 ст.95 ПКУ)

Стягнення коштів з рахунків/електронних гаманців платника податків у банках, обслуговуючих такого платника податків, здійснюється за рішенням суду, яке направляється до виконання контролюючим органам, у розмірі суми податкового боргу або його частини. (п.95.3 ст.95 ПКУ)

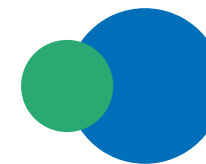
Відповідно до п.95.5 ст.95 ПКУ стягнення коштів за рахунок готівки, що належить такому платнику податків, та/або коштів з рахунків/електронних гаманців такого платника у банках, небанківських надавачах платіжних послуг/емітентах електронних грошей, здійснюється за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу без звернення до суду, за сукупності таких умов:

податковий борг виник у результаті несплати грошових зобов'язань та/або пені, визначених платником податків у податкових деклараціях або уточнюючих розрахунках, що подаються контролюючому органу в установлені Податковим кодексом України строки;

такий податковий борг не сплачується протягом 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку його сплати;

відсутності/наявності у меншій сумі непогашеного зобов'язання держави щодо повернення такому платнику податків помилково та/або надміру сплачених ним грошових зобов'язань, та/або бюджетного відшкодування податку на додану вартість.

У разі наявності непогашеного зобов'язання держави перед платником податків у сумі, що є меншою за суму податкового боргу, ця норма застосовується в межах різниці між сумою податкового боргу та сумою зобов'язання держави. (п.95.5 ст.95 ПКУ)

ПРОДАЖ МАЙНА ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

Відповідно до п. 95.1 ст. 95 ПКУ контролюючий орган здійснює за платника податків і на користь держави заходи щодо погашення податкового боргу такого платника податків шляхом стягнення коштів, які перебувають у його власності, а в разі їх недостатності - шляхом продажу майна такого платника податків, яке перебуває у податковій заставі.

Контролюючий орган звертається до суду щодо надання дозволу на погашення усієї суми податкового боргу за рахунок майна платника податків, що перебуває у податковій заставі.

(п.95.3 ст.95 ПКУ)

Продаж майна платника податків здійснюється на публічних торгах та/або через торгівельні організації.

(п.95.7 ст.95 ПКУ)

Продаж майна платника податків на публічних торгах здійснюється у такому порядку:

майно, яке може бути згруповано та стандартизовано, підлягає продажу за кошти виключно на біржових торгах, які проводяться біржами, що створені відповідно до закону;

цінні папери - на організованих ринках капіталу в порядку, встановленому Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;

інше майно, об'єкти рухомого чи нерухомого майна, а також єдині майнові комплекси підприємств підлягають продажу за кошти виключно на цільових аукціонах, які організовуються за поданням відповідного контролюючого органу на зазначених біржах.

(п. 95.7 ст. 95 ПКУ)

Майно, що швидко псується, а також інше майно, обсяги якого не є достатніми для організації прилюдних торгів, підлягають продажу за кошти на комісійних умовах через організації торгівлі, визначені контролюючим органом на конкурсних засадах.

Майно боржника, щодо обігу якого встановлено обмеження законом, продається на закритих торгах, які проводяться на умовах змагальності. У таких закритих торгах беруть участь особи, які відповідно до законодавства можуть мати зазначене майно у власності чи на підставі іншого речового права.

(п. 95.8 ст. 98 ПКУ)

З метою реалізації майна, яке перебуває у податковій заставі, проводиться експертна оцінка вартості такого майна для визначення початкової ціни його продажу. Така оцінка проводиться у порядку, визначеному Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".
(п.95.10. ст.95 ПКУ)

Якщо майно, може бути згруповано або стандартизовано чи має курсову (поточну) біржову вартість та/або перебуває у лістингу товарних бірж – оцінка майна не проводиться.
(п.95.11. ст.95 ПКУ)

Платник податків має право самостійно здійснити оцінку шляхом укладення договору з оцінювачем. Якщо платник податків самостійно не здійснює оцінку протягом одного місяця з дня прийняття рішення про реалізацію майна, контролюючий орган самостійно укладає договір про проведення оцінки майна.
(п.95.12. ст.95 ПКУ)

Відповідно до п.95.24 ст.95 ПКУ у разі якщо сума коштів, отримана в результаті продажу майна платника податків, є недостатньою для погашення податкового боргу платника податків, податковий керуючий здійснює додатковий опис майна у податкову заставу в порядку, визначеному статтею 89 ПКУ.

ІНШІ ЗАХОДИ ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ

Відповідно до п.95.22 ст. 95 ПКУ контролюючий орган звертається до суду щодо стягнення з дебіторів платника податку, що має податковий борг, сум дебіторської заборгованості, строк погашення якої настав та право вимоги якої переведено на контролюючі органи, у рахунок погашення податкового боргу такого платника податків. Сума коштів, що надходить у результаті стягнення дебіторської заборгованості, в повному обсязі (але в межах суми податкового боргу) зараховується до відповідного бюджету чи державного цільового фонду в рахунок погашення податкового боргу платника податків.

У разі відсутності у платника податків, що є філією, відокремленим підрозділом юридичної особи, майна, достатнього для погашення його грошового зобов'язання або податкового боргу, джерелом погашення грошового зобов'язання або податкового боргу такого платника податків є майно такої юридичної особи, на яке може бути звернено стягнення згідно з ПКУ. (п.87.6 ст.87 ПКУ)

Механізм стягнення з дебіторів платника податків, що має податковий борг, сум дебіторської заборгованості, строк погашення якої настав та право вимоги якої переведено на контролюючий орган, у рахунок погашення податкового боргу такого платника податків та майна юридичної особи у разі відсутності у платника податків, що є філією, відокремленим підрозділом юридичної особи, майна, достатнього для погашення його грошового зобов'язання або податкового боргу, визначає Порядок використання дебіторської заборгованості та/або майна юридичної особи як джерел погашення податкового боргу платника податків та/або відокремленого підрозділу юридичної особи, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 16.06.2017 № 585.